

DETERMINAREA ECHIVALENTELOR ROMÂNEȘTI ALE PREPOZIȚIILOR CAUZALE DIN LIMBA RUSĂ*

MIRCEA GHEORGHIU

I. 1. Compararea unor sisteme eteroglotte, cu scopul de a desprinde „trăsăturile lor caracteristice care să permită cu deosebită ușurință reliefaarea originalității fiecăreia din ele”¹, creează posibilitatea de a fundamenta științific selecția (iar selecția implică neapărat și stilistica² celui mai adecvat și mai exact echivalent aloglot pentru categoriile cercetate, permite așezarea traducerii pe temelii științifice trainice³.

În legătură cu aceasta, este pe deplin actuală teza potrivit căreia cea mai bună modalitate de a cunoaște esența și caracterul unei limbi este analiza sincronică a faptelor actuale⁴, care înfățișează limba în funcționarea ei într-o perioadă bine delimitată — anume în contemporaneitate — și care e capabilă să joace un important rol în învățarea limbilor străine și în alte domenii aplicative.

2. Modalitățile prin care limba exprimă cauzalitatea — această categorie generală, obiectivă, care reflectă o legătură necesară, determinantă a fenomenelor naturii, societății sau gândirii, — pot avea caracter lexical, gramatical, fonetico-fonologic. Printre mijloacele gramaticale menite să exprime conceptul de cauză se numără, precum se știe, și construcțiile prepoziționale alcătuite prin îmbinarea formelor nominale cu ajutorul prepozițiilor.

3. Factorul principal care determină valoarea prepoziției⁵ este punerea în legătură a valorilor determinantului și a determinatului prepoziției respec-

* O variantă a lucrării de față a fost prezentată la prima Conferință internațională a profesorilor de limbă și literatură rusă, Moscova, august 1969, sub forma unei comunicări intitulate *Общие и контекстуальные варианты разноязычных эквивалентов* (vezi vol. *Актуальные вопросы преподавания русского языка и литературы*, Moscova, 1969, p. 110.)

¹ Ch. Bally, *Linguistique générale et linguistique française*, Berna, 1950, p. 28.

² Vezi J. Casares, *Introducción a la lexicografía moderna*, Madrid, 1950, p. 130 passim.

³ Cf. Alfred Malblanc, *Stylistique comparée du français et de l'allemand*, Paris, 1965, p. 18 passim.

⁴ Vezi *Thèses présentées au Premier Congrès des philologues slaves*, în „Travaux du Cercle Linguistique de Prague”, Praga, 1929, p. 7.

⁵ În favoarea existenței unei anumite valori lexicale a prepozițiilor se pronunță atît *Gramatica limbii române*, I, București, 1963 p. 329, cit și *Грамматика современного русского литературного языка*, Moscova, 1970, p. 311.